

ων «Παραμυθίων» καὶ τοῦ ἀπὸ τῆ Φύση καὶ τῆ ζωῆς.

Δὲ βλάπτει βέβαια αὐτὸ τίποτα· καὶ μόνο γιὰ λεπτομέρεια τὸ λέω. Τοῦ κ. Μαμμέλη οἱ ἱστορίες εἶναι κάτι τραγικές εἰκόνες ποῦ σοῦ γουρλώνουν τὰ μάτια καὶ σοῦ ὀρθώνουν τὰ μαλλιά. Τὰ πτώματα τὰ αἵματα καὶ τὰ νυστέρια παίζουν τὸν πρῶτο ρόλο σ' αὐτὲς καὶ θαρῶ πῶς εἶν' ἀναγκαῖα γιὰ νὰ κινηθῆ ἡ συγκίνηση. Κουράζει ὁ κ. Μαμμέλης τοῦ ἀναγνώστη του τῆ φαντασία καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα σ' αὐτὸ φταίει ἡ γλώσσα του, ἡ καθαρεύουσα του. Ἐγραψα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ γένηκα δημοτικιστὴς τόσες καὶ τόσες φορές γιὰ τῆ γλώσσα, ποτέ μου ὅμως δὲ βρέθηκα πὲ λυπηρῶτερη θέση. Τί κριμα ἀλήθεια ἀνθρώποι σὺν τὸν κ. Μαμμέλη ποῦ σπούδασαν τόσο καλά, ἀντιρροτενιέρηδες, ποῦ ὁ νοῦς τους κι' ὁ λογισμὸς τους δὲν εἶναι πῶς νὰ κερδήσουν παράδες, ποῦ τὸ καθετὶ σκαλίζουν καὶ τὸ καθετὶ ἐρευνῶν, νὰ προτιμοῦν ὅσο γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τοὺς πολλοὺς κι' ἀγραμμάτους, ἀπὸ τοὺς λίγους καὶ διαλεχτοὺς καὶ νῆχουν ἀκόμα σκυμμένο τὸ κεφάλι τους κάτω ἀπὸ τῆς καθαρεύουσας τὸ μαγαδί! Θὰ εἶταν πολὺ ἐρδισμένο τὸ βιβλίον τοῦ ἄ γράφονταν σ' ἄλλη γλώσσα. Ὁ συγγραφέας του εἶν' ἀνθρώπος τῆς ζωῆς, μὲ καλλιτεχνικὴ ψυχὴ καὶ ἂν ἴσαμε σήμερον εἶναι δάσκαλος, τὸ κάνει—καίειμαι βέβαιος—γιατί δὲν τοῦ δόθηκε καιρὸς νὰ μελετήσῃ γιὰ τῆ γλώσσα· γλῆγορα ὅμως θὰ τὸ νοιώσῃ καὶ θάφοσιωθῆ στὴν Ἀλήθεια.

Τὸ πρῶτον αὐτὸ βιβλίον εἶναι ὁ φόρος του στὴν καθαρεύουσα. Ὅλοι μας ἀπ' αὐτὴν δὲν ἀρχίσαμε; Γιὰ τὸν κ. Μαμμέλη πιστεύω νάναί τὸ τελευταῖον.

Πόλη.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙΚΟΣ

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΤΑ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΑ

Φίλιππε «Νουμᾶ»,

Τὸ διάβασες τὸ βιβλίον τοῦ καλοῦ μας Μανωλάκη Τριανταφυλλίδη; Τὸ διάβασα κ' ἐγώ, κ' ἐκεῖ ποῦ ἤμουν ὅλος χαρὰ κ' ἔλεγα μέσα μου: νὰ ἔνα τρανὸ ἐπιχειρήμα γιὰ τῆ γλώσσα μας, θὰ ἀποστομώσῃ τοὺς ἐναντίους, νὰ σοῦ καὶ μὲ φέρνει ὁ δρόμος μου κατ' ἀπάνω ἐνὸς ἀρχαίου μου φίλου (ἀρχαίου ἐνοῦ, ὄχι πιά τωρινοῦ). Τὸ εἶχε διαβάσει κι αὐτός, μὰ καθ' ἑαυτὸν καθαρευουσιάνος καὶ μὴ μπορῶντας ὅλα κι ὅλα νὰ κἀνῃ πῶς δὲν ἀναγνωρίζῃ τὴν ὑπέροχον δύναμιν αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ποῦ εἶναι τόσο βαθειὰ ψυχολογημένο καὶ μὲ τόση ἀγάπῃ κι' ἀνοιχτοκαρδιά ξεδιαλυμένο, τί κάνει; ποῦ πάει ὁ νοῦς του;—Καλὰ καὶ ἀγία, μοῦ λέει, ὅλα ὅσα γράφει ὁ Τρ. μὰ δὲ μὰς δίνει καὶ τῆ λύση στὸ ζήτημα. Ἄς τελειώσῃ πρὶν τῆ μελέτη ποῦ ἀρχίσει, ὅς ὑποτάξῃ στοὺς κανόνες μας τίς ξένες λέξεις ποῦ δὲ μποροῦν πιά νὰ φύγουν ἀπ' τῆ γλώσσα μας, καὶ τότε θὰ τοῦ πῶ ἕνα μεγάλο μυστήριον... Ἡ καρδιά του εἶχε νοιώσῃ τῆ σοφία τοῦ βιβλίου, μὰ τὸ κεφάλι του ἦταν ἀδιαπέραστο... «Δὲ μπορεῖ ἔτσι ἕνας ἀνθρώπος, ξακολούθησε παρακάτω, μὲ μίαν του πνοή... φφφ... φφφ... νὰ πετάξῃ τὰ ὑπαρχοῦμενα καὶ νὰ γκαλιαστῇ καινούργιες γνώμες, νὰ βγάλῃ καινούργιους νόμους. Ὁ νόμος ὁ καθιερωμένος πρέπει νὰ σεβαστῇ κι ὅς μὴ μὰς ἀρέσῃ, εἰδεμὴ ὅποιος τὸν παραβαίνει εἶναι ἐπαναστάτης».

Τότε ἰκατάλαθα! Βρῆκα τὸ Ρωμιὸ ποῦ ἀποθύμησε πειθαρχία· αὐτὸς ὁ Ρωμιὸς ποῦ ὡς τώρα δὲν

ἤξερε κανένα καθῆκον, δὲν εἶχε νόμο ποῦ νὰ τόνε σέβουνταν, ἄξαφνα... μέσα στὸ γλωσσικὸ ἀγῶνα κατὰ ἰδεώδες ξαντίκρυσε... μιὰν ἰδέαν ζετρώπωνε νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ· πιάστηκε στὴν καθαρεύουσα γιὰ νὰ πῆ ὁ κόσμος: «σεῖβεται τὸ καθιερωμένο, πολεμᾷ γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ νόμο· εἶναι ἅγιος· εἶναι ἀπαραβίαστος...» Καὶ μὲ αὐτὴ τὴν πανοπλία (περικεφαλαία φορῶντας πάντα τὴν προγονικὴ δόξα) ὁ ἀρχαῖος μου φίλος ἐσυριάνιζε περιφρονώντας τίς χάρες τοῦ λογισμοῦ καὶ μαζὶ καὶ ἕνα τέτοιο χρυσὸ βιβλίον σὺν τοῦ καλοῦ μας Μανωλάκη.

Μιὰν ἄλλη φορὰ αὐτὸς ὁ φίλος (δὲν τοῦ χρειάζεται καὶ πολὺ ἀκόμα γιὰ νὰ περάσῃ γιὰ λογιώτατος στὰ γλωσσικὰ ἀνέκδοτα), ἔτυχε νὰ πείσῃ σὲ γλωσσικὴ συζήτηση μαζὶ μου. Τὸ αἰώνιον «παπούτσι» ἦρθε στὰ λόγια: «...μπορεῖς νὰ ἐμποδίσῃς τὸν ἑαυτὸ σου νὰ λὲς τὸ παπούτσι παπούτσι;.. τέτοια ἀκαλαίσθητῆ λέξη!.. ἔχει δικαιώματα ὑπάρξεως στὴ γλώσσα μας κτλ... Κ' ἔπειτα, τί, τοῦ λέω, ντροπὴ εἶναι: νῆχουμε λέξεις νὰ τελειώνουν σὲ ἴδιον, κ' οἱ ἀρχαῖοι μήπως δὲν ἔλεγαν τὸ κόμμα, τὸ σίναπι, τὸ πέπερι;.. Τὰ χρειάστηκε· θόλωσε τὸ βλέμμα του. Αἰστάνθηκε σιγὰ σιγὰ πῶς οἱ ἀρχαῖοι ζέφευγαν γλυστρώνοντας ἀπ' τὸ πλάι του καὶ ἤρχονταν καὶ στέκονταν κοντὰ μου. Τοὺς ἀντίκρυσε, τοὺς ὄχτρυστηκε· τί νὰ κἀνῃ, πῶς νὰ πολεμήσῃ, πῶς νὰ τοὺς ἐγδικηθῇ... Τῶριξε στὸ ἀστῆρι... Χὰ, χὰ, θὲς τὸ λοιπὸν νὰ λέμε τὸ παπούτσι τοῦ παπούτσους καὶ τὸ ποτήρι τοῦ ποτήρους;

Τί τὰ θὲς, Νουμᾶ, μὲ τέτοια ὄπλα χτυποῦν (ποῦ δὲν πιάνει καὶ τὸ χτύπημά τους) ὅσοι πολεμοῦν γιὰ μιὰ κόψια καὶ ἀναντητὴ ἰδέαν.

Πάντα δικός σου

Α. Ρ.

Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Τὸ καλὸ περιοδικὸ «Αἱ Μοῦσαι» μπῆκε στὸ 140 χρόνον του. Οἱ «Μοῦσαι» διευτύνονται ἀπὸ τὸν κ. Α. Χ. Ζῶν καὶ βγαίνουν στὴν πατρίδα τοῦ Σολωμοῦ, γράφονται—ἀλλοίμονο! στὴν καθαρεύουσα. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ ἕνα μπουῆ στὸν 240 χρόνον τους, νὰ γράφονται στὴ Δημοτικῆ.

— Στὸ «Mercure de France» τῆς 1 τοῦ Νοέβριου κ. Α. Asteriotis (Philéas Lebesgue) δημοσιεύει τὸ τρίτον ἄρθρον του ἀπὸ τῆ σειρά τῶν «Lettres Néo-Grecques» καὶ μιλάει σ' αὐτὸ γιὰ τὸν Κρυστάλλη καὶ γιὰ τὰ ποιήματα τοῦ Σ. Μαρτζώκη, Ι. Πολέμη καὶ τῆς δ. Αἰμ. Κούρτελη.

— Τὸ ἀπαίσιο πανόραμα ποῦ τόσα χρόνια τώρα ἀσχηματίζει τὸ Στάδιο, θὰ γκαρεμιστεῖ.

— Αὐτὸ τὸ καλὸ θὰν τὸ χρωστᾶμε, καὶ πρέπει νὰν τὸ μολογήσουμε, στὴν ἔξοχον καρρικατοῦρα τοῦ κ. Θεόμου Ἀννίνου, τὸ «Π α ν ο ῦ ρ η μ α», ἰσοθῆξ ρομφάνε τὰ τελευταῖα «Παναθηναῖα».

— Μιὰ ἀραδούλα ἀπερωμένη στὸν τιπογράφο μας· Στὴν πρώτη σημείωση τῆς «Ἀπολογίας» τοῦ Ψυχάρη, σελ. 9, στ. 1, ἀράδι 9, τοῦ περασμένου φύλλου προβάλλει ἀδιάντροπον ἕνα «δικαιολογηθῶ», ποῦ ὁ συγγραφέας τὸ εἶχε «δικαιολογηθῶ» καὶ ποῦ ὁ κ. στοιχειοθέτης ἐπέμεινε κ' ὑστερ' ἀπὸ δὺς διόρθωσεις ποῦ κἀναμε, νὰν τάρησῃ «δικαιολογηθῶ». Τώρα ἄς δικαιολογηθεῖ ἡ ἀφρονιά του στοὺς ἀναγνώστες μας, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι καὶ ποῦρος δημοτικιστής.

Ο ἸΔΙΟΣ

Ὁ φιλόσοφος Πύρρωνας ἔλεγε ὅτι δὲν παραλλάζει καθόλου τὸ νὰ ζῆς ἀπὸ τὸ νὰ πεθάνῃς· μὰ κάποιος τοῦ εἶπε:

— Γιατί λοιπὸν δὲν πεθαίνεις;

— Γιατί δὲν ὑπάρχει καμιά διαφορὰ, ἀποκρίθηκε.

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἐπὶ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Ἐπιμετοχὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Κυρ. Μαυρομιχάλης.

Σκοτωμοί. Ἐπαρχίαι 7 (μιὰ ληστεία στὴν Καρύταινα. Οἱ ἀνθρώποι τηλεγραφοῦν ἀπὸ καὶ στὴν Κυβέρνηση «Στεροῦμεθα ἀσφαλείας!» Καὶ ἡ Κυβέρνηση τοὺς ἀπαντᾷ (δὲν ἀδειάζω, γιατί ζωγώνει ἡ Βουλὴ καὶ κοιτάζω πῶς νὰ μὴν πέσω»).

Λαθωμοί. Ἀθήνα 6, Περαιῶς 8, Ἐπαρχίαι 8 (οἱ δὺς κατὰ λάθος).

Κλεψιές. Ἀθήνα 7, Περαιῶς 4, Ἐπαρχίαι 1 (Ληστεία).

Ἀπαγωγές. Ἐπαρχίαι 1.

Σημ. τοῦ «Νουμᾶ». Ἀπὸ τίς κλεψιές τῆς Ἀθήνας ἡ μιὰ ἔγινε μέσα στὸ Β' ἀστυνομικὸ κατάστημα ποῦ οἱ λωποδύτες (μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καὶ λωποδύτες) ἀνοίξαν τὴν κασέλα τοῦ ἀστυφύλακα Ἀθ. Μπακάλη καὶ τοῦ κλέψανε ὅσα λεφτὰ εἶχε μέσα.

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἕνα, κ' ἕνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιοῦντα στὰ γραφεῖα μας τὰ κλόουθα βιβλία:

Τοῦ Ψυχάρη «Ταξίδι» (σελ. 502) καὶ «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη» (σελ. 268).

Τοῦ Πάλλη «Ἡλιος καὶ φεγγάρι» (σελ. 120)

Τοῦ Φωτιάδη τὸ «Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννηση» (σελ. 405).

Τοῦ Ἐφταλιώτη «Ἱστορία τῆς Ρωμισσύνης» (σελ. 320) καὶ «Μαζώχτρα, Βρουκόλακας κλπ.» (σελ. 269).

Τοῦ Ἐρμονα «Τῆς Ζωῆς» (σελ. 194).

Τοῦ Φιλίντα Γραμματικῆ τῆς Ρωμείκης γλώσσας (μὲρ. Α') (σελ. 96).

Τοῦ Λόγγου «Ἀφῆνης καὶ Χλόη» (χαρτοδεμένο) μεταφρ. Ἡλ. Βουτιερίδη (σελ. 86).

Τοῦ Εὐριπίδου «Μῆδεια» μεταφρ. Γιάννη Περγαλιότη (σελ. 59).

Τοῦ Σοφοκλῆ Αἴζ. Μεταφρ. Ζήσιμου Σίδερη (σελ. 61).

Τοῦ Χ. Ἀντροπίου «Ὁ Μιγ' Ἀλέξανδρος» (σελ. 192).

Τοῦ Δ. Η. Ταγκόπουλου «Ζωντανοὶ καὶ Πεθαμμένοι» δράμα—«Ἡ Χρυσανθή» καὶ «Τάφος στὸ Γιαλὸ» δηγήματα (σελ. 78).

Ἡ ἸΛΙΑΔΑ, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ Πάλλη (σ. 416) δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 στὸ ἐξωτερικὸ.

Ἡ «ΜΑΤΙΑ» τοῦ Γ. Ἀβζῶου δρ. 2.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Μαρουσιώτη. Δὲ συμφωνοῦμε καθόλου σὲ ὅσα γράφεις στὸ ἄρθρον σου καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸ δημοσιεύουμε. Νὰ ὑποστηρίξῃς πῶς οἱ «Τάιμς» π λ ε ρ ω θ ῆ κ α ν ε ἀπὸ τοὺς Βουργάρους γιὰ νὰ μὰς χτυπᾶν, δὲν εἶναι πατριωτισμὸς μὰ παρταρισμὸς, ἂν ὄχι τίποτα χειρότερον, ποῦ μποροῦσε νᾶξῃ τῆ θέση του στοὺς «Καιροὺς» ἢ στὴν «Ἐσπερινή» ἀλλὰ στὸ «Νουμᾶ» δὲ χωρεῖ. — κ. Α. Στρ. Καὶ τοῦ λόγου σου περὶ ποιήματα; Γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ πνιγῆκαμε ἀπὸ τὰ τέττα Χωριεῖ τα τὰ π ε ζ ἄ ἀπὸ τὰ π ο ι ῆ μ α τ α καὶ στείλ' τα μας ἔτσι χωριστά. Τὴν ἄδεια γι' αὐτὸ τὸ δ ε ι α ζ ὄ γ ι ο μπορεῖς νὰν τῆ ζητήσῃς ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη.—κ. Ἐλευθεροδικοστυχῆ. Ἄν τὸ πῆμα ἔτσι, τότε κάθε στήλ. τοῦ «Νουμᾶ» θάξῃ καὶ τὴν ὀρθογραφίαν τῆς. Γράψε το ὅπως γράφουν ὅλοι καὶ τότε δὲν ἔχουμε καμιά δυσκολίαν νὰν τὸ δημοσιεύουμε.—κ.Α. Ντ. Τραπεζοῦντα. Λάβαμε τῆ συντροπή καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.